

آیت الله حاج شیخ حسین نجفی اهری بیرق بردباری

حسین آقا نجفی اهری به سال 1282 ه. ق در خانواده ای پارسا وبا تقوا و ساده و بی آلایش در شهرستان اهر استان آذربایجان شرقی دیده به جهان گشود. پدر بزرگوارش، فتح الله، مادرارجمندش، زهراء، هر دو عاشقان و شیفتگان اهل بیت عصمت وطهارت(علیهم السلام) بودند و در کمال صفا و پاکی زندگی می کردند.

ولادت

حسین آقا نجفی اهری به سال 1282 ه. ق در خانواده ای پارسا وبا تقوا و ساده و بی آلایش در شهرستان اهر استان آذربایجان شرقی دیده به جهان گشود. پدر بزرگوارش، فتح الله، مادرارجمندش، زهراء، هر دو عاشقان و شیفتگان اهل بیت عصمت وطهارت(علیهم السلام) بودند و در کمال صفا و پاکی زندگی می کردند.

تحصیلات

آقا نجفی اهری از اوان کودکی به تحصیل علم، عشق و علاقه وافری داشت و این اشتیاق در سیمای نورانی و معصوم گونه اش نمایان بود. در سن ده سالگی به همت والدین ارجمندش موفق به شروع تحصیل در زادگاه خود اهر شد و به مدت دوازده سال در محضر#171؛ آیت الله میرزا عبد الغنی مجتهد اهری و #171؛ ملا جواد اهری؛ زانو زد و به تحصیل علوم مقدماتی و کتاب های درسی متداول طلبه های آن زمان (نصاب، گلستان، صرف و نحو، منطق، معانی و بیان، اصول و فقه) پرداخت. در سن بیست و دو سالگی برای تکمیل دروس سطح به حوزه علمیه تبریز وارد شد و به مدت نه سال تا سال 1313 ه. ق از محضر بزرگان حوزه تبریز کسب فیض کرد. که متاسفانه از اساتید وی در حوزه تبریز اطلاعی در دست نیست!

حوزه علمیه اهر

حوزه علمیه اهر، در کنار دیگر مراکز علمی حوزوی شهرهای اسلامی، پاسدار حریم ثقلین بود، در نشر معارف حقه از سابقه ای درخشان و افتخارآمیز برخوردار است و علمایی مانند: میرزا عبد الغنی مجتهد اهری، حاج شیخ حسین نجفی اهری، حاج شیخ احمد اهری، حاج سید جعفر بنی هاشمی اهری، حاج شیخ حسین برقی اهری و... در دامانش پرورش یافته اند. بناهای فرهنگی، تاریخی و آثار به جای مانده (از جمله بقعه شیخ شهاب الدین محمود اهری، قطب العارفین، قرن هفتم هجری) از قدمت و عمق اعتقادی، فرهنگی این خطه از میهن اسلامی حکایت می کند و کتابها، اسناد و منقولات این قدمت را به قرن ششم ه. ق باز می گرداند. در نتیجه این پیشینه درخشان، امروز شاهد حضور مردم در حمایت از فرامین اسلام هستیم.

گفتنی است که حوزه علمیه اهر در طول زمان ها دستخوش تحولات گوناگونی بود. تا جایی که بعضی از مدارس این حوزه در زمان رژیم ستم شاهی با زیر پا گذاشتن شرایط وقف و وقفنامه و در جهت اهداف ضد اسلامی آن رژیم مبنی بر تضعیف حوزه های علمیه، به تصرف اداره فرهنگ رژیم منحوس در آمده بود. برای نمونه مدرسه علمیه شمس (امام صادق(ع)) را می توان نام برد که به مدرسه دولتی تبدیل شد و اقدامهای عالمان و طلبه های شهر در جهت تخلیه مدرسه و تبدیل آن به حوزه علمیه به جایی نرسید و تنها بعد از تشریف فرمایی آقا نجفی اهری، به حوزه علمیه تبدیل شد.

مدارس علمیه اهر

1- مدرسه علمیه امام صادق (ع): که در سابق با نام #171؛ شمس؛ معروف بود به سال 1307 ه. ش به همت میرزا حسن، وزیر قراجه داغی، بنا شد و بعد از انقلاب بنای قدیم مدرسه با طرح جدید، در سه طبقه، تجدید بنا گردید و این مدرسه، تنها حوزه رایج اهر است و بیش از پنجاه نفر طلبه در آن مشغول تحصیل هستند.

2- مدرسه علمیه مسجد جامع: این مدرسه در حدود یک سال بعد از فرار فرقه بهائیت در سال 24 یا 25 ه. ش، بعد از غصب مدرسه شمس توسط طاغوت، به همت #171؛ حاج میر جواد باغبانی؛ در حیاط مسجد جامع با اموال آقای میر صالح که بی وارث بود، بنا شد. در حال حاضر از آنجا استفاده نمی شود و صورت مخروبه به خود گرفته است.

3- بقعه شیخ شهاب الدین محمود اهری (قطب العارفین قرن هفتم هجری): حضرت شیخ شهاب الدین در این مکان خانقاهی ترتیب

داد و به تربیت علماء و عرفاء پرداخت. این خانقاه در زبان محلی بنام «فیت سرا"; معروف و در زمان حیات شیخ از تشکیلات درسی و رونق علمی خاصی برخوردار بود و عالمان و عارفان بزرگی مانند: شیخ جمال الدین تبریزی، بابا فرج وایقانی، باله بنیسی و... در این دارالعلم به تحصیل کمالات نفسانی و فقه مشغول بودند. بنای فعلی بقعه در زمان صفویه (شاه عباس اول) بر روی مرقد شیخ شهاب الدین محمود اهری بنا شده است.

ازدواج و فرزندان

مرحوم آقا نجفی اهری، قبل از عزیمت به نجف، در زادگاه خود با دختر مرحوم ملا تقی، فرزند ملاعلی اصغر رواسجانی به نام «فضه خانم"; ازدواج کرد. ثمره ازدواجشان تنها دخترش (رباب) بود که او را به عقد حاج سید عباس گرگری، از فضلای آذری نجف، درآورد.

آقا نجفی از رباب صاحب شش نوه (4 دختر و 2 پسر) شد. تمامی نوه های دختری هم اکنون در قید حیات اند. به ترتیب، همسران حاج آقابخارایی در مشهد، حاج آقا نجومی در کرمانشاه، حاج آقا دهدشتی در آبادان و مرحوم کاتب الغروی (خطاط کاشیکاری های حرم امام علی (ع) و امام حسین (ع)) در نجف، هستند و دو نوه پسرش، حاج سیدمحمد حسن گرگری (مقیم اهر) و مرحوم حاج سید محمد علی گرگری (ساکن نجف) می باشند.

رؤیایی صادق

معظم له بعد از فرا گرفتن دروس سطح به صورت کامل و شایسته در سن سی و یک سالگی (1313 ه. ق) برای رسیدن به مقامات عالی علمی و اجتهاد به حوزه کهن و هزار ساله نجف مشرف شد و به محافل علمی و جلسات درسی برخی از بزرگان راه یافت. آیت الله العظمی نجفی اهری خود درباره سفر به نجف اشرف می گفت: «در اهرمنزل کرده و منتظر بودم تا زمینه عزیمت به نجف اشرف فراهم گردد. تقریباً اواسط مهرماه بود. یک شب در عالم رؤیا دیدم که در حرم مطهر ابا عبد الله الحسین (ع) و در ایوان طلا هستم. بادقت به یکی از ستونهای ایوان طلا چشم دوخته بودم و سعی می کردم تا از این ستون به پشت بام حرم بروم، ناگهان از خواب بیدار شدم. نزدیکیهای صبح بود، وضو ساخته و خود را برای دخول به صبح آماده نمودم، و از خداوند متعال خواستم که این خواب را برایم مبارک گرداند. هنوز اذان صبح نگفته بود که کوبه در منزلمان به صدا در آمد. به پشت در آمده، با نگرانی در را گشوده و پدر بزرگوارم را مشاهده نمودم. علت تشریف فرمائییش را به این صبح زودی سؤال نمودم. (پدرش آن زمان در روستای «رواسجان"; زندگی می کرد.) در جواب فرمودند: امروز آقای حسن اهری (پدر دکنتر قاسم خان) به مکه مشرف اند.

زمینه را فراهم دیده و از پدرم خواستم، تا از ایشان بخواهد ساعتی سفرشان را به تاخیر اندازد تا من هم همراه آنان به نجف مشرف شوم. برای خداحافظی از مادر و سایر بستگان به روستای رواسجان رفتم که عمویم هم برای همراهیم و تشریف آماده گردید.

به همراه افراد فوق الذکر حرکت نمودیم و بعد از طی منزلها اول وارد کربلای معلی گشتیم. وقتی وارد حرم ابا عبد الله الحسین (ع) شدیم، ناگهان چشمم به ستونی افتاد که آن را در خواب دیده بودم و درست همان ستون بود. به عمویم گفتم: من اینجا را دیده ام و بعد همگی به زیارت نجف مشرف شدیم و آقای حسن اهری بعد از زیارت حضرت امیر (ع) جهت تشریف به مکه آماده شدند و من و عمویم از آنان جدا گشتیم و من، بعد از اجازه اقامت و تحصیل در حوزه نجف از آقا سید محمد کاظم طباطبائی یزدی (صاحب عروة الوثقی)، به عمویم گفتم که من ماندنی شدم و دیگر بر نمی گردم و چون خانواده ام را همراهم نبرده بودم،... نامه ای به پدرم نوشتم اگر امکان داشت، همسر و دخترم را به نجف بفرستد و پدرم با همت والای خود آنها را به نجف فرستاد.

حوزه علمیه نجف در زمان حیات آقا نجفی اهری

حوزه کهن و هزار ساله نجف به سال 488 ه. ق به همت شیخ الطائفه ابو جعفر محمد بن حسن طوسی، از بزرگترین عالمان و فقیهان شیعه تاسیس گردید. همزمان با سالهای عزیمت آقا نجفی اهری به نجف، در سال 1313 ه. ق، وظیفه پاسداری و حراست از میراث گرانبهای شیعه به دست آیت الله العظمی سید محمد کاظم طباطبائی یزدی رسیده بود که به حق فقه شیعی را رونق بخشید و کتاب گرانشنگی به نام «عروة الوثقی"; را به رشته تحریر درآورد. و سالهاست که فقهیهای عظیم الشان به آن حاشیه یا تعلیقه می زنند. آنگاه محقق بزرگ و اصولی زبر دست، آیت الله العظمی شیخ محمد کاظم خراسانی، معروف به «آخوند"; طلوع کرد و رشته اصول فقه را چنان بارور ساخت که از زمان تالیف کتاب علمی و تحقیقی معظم له به نام «کفایة الاصول"; هیچ عالم و فقیهی از مطالعه و تحقیق آن بی نیاز نیست. در حقیقت این دو بزرگوار نهضت علمی شیخ اعظم انصاری را که به وسیله میرزای شیرازی آبیاری شده بود، به تکامل رساندند. همزمان با این دو بزرگوارو بعد از آنان شخصیتهای بزرگی مانند: سید ابو الحسن اصفهانی، شیخ الشریعه اصفهانی و صد فقیه برجسته و استاد مبرز در حوزه نجف قدم به میدان گذاشتند و به برکت دانش گسترده شان روز به روز بر رونق این حوزه کهن افزودند و آن را در دو بخش «فقاهاست و سیاست"; فعال و پویا ساختند. آقا نجفی اهری در چنین حوزه ای به تحصیل پرداخت و از جلسات درس و افکار بلنددانشمندان و فقیهانی بهره گرفت. شمار زیاد مشایخ عالی و اساتید والا مقام معظم له خود نشانگر موقعیت مهم، پویا و با عظمت حوزه های آن روزگار است.

1- مرحوم ملا جواد اهری (استاد مقدمات حاج شیخ در اهر)

2- حضرت آیت الله شیخ عبد الغنی مجتهد اهری (استاد آقا نجفی در اهر) فقیه بارع، زبردست، عالم بزرگوار، ادیب جلیل و شاعر مجید، از اعظم فقهای قرن 13 و 14 ه. ق در اهر دیده به جهان گشود. دوران کودکی و جوانی را به کسب علوم در زادگاهش گذراند مدتی به تبریز رفت و در آنجا ساکن شد. در تبریز از جمله عالمان طراز اول و مراجع امور شرعی بود و با حضور او شهر عالم خیز تبریز شکوه، عظمت و شرافت دو چندان یافت. حاج شیخ بعد از مدتی به تهران عزیمت کرد و اثر ارزنده اش در فقه به نام «درر اللئالی» را در نهایت زیبایی و مهارت، به سبک سید بحر العلوم، منظوم کرد و به طبع رسانید. به اعتراف آگاهان در این علم کسی را به غیر از میرزا عبد الغنی بعد از سید بحر العلوم یارای آفریدن چنین اثر عظیمی نبود. وی جامع علوم فقه، اصول، حدیث، تفسیر و ادبیات بود و در سال 1306 ه. ق در زادگاهش اهر در گذشت.

3- حضرت آیت الله العظمی حاج سید محمد کاظم بن عبد العظیم طباطبائی یزدی (صاحب کتاب شریف عروة الوثقی) وی از استوانه های معارف و فقه جعفری و از مفاخر و مراجع بزرگ تقلید بود. در بیست و هشت رجب (1247 ه. ق) در کسنو یزد متولد و 28 رجب (1337 ه. ق) در گذشت.

4- حضرت آیت الله العظمی شیخ محمد کاظم بن ملا حسین خراسانی (آخوند صاحب کفایة الاصول) به سال 1255 ه. ق در مشهدالرضا (ع) متولد و به سال 1329 ه. ق در بیست ذی الحجه در نجف الاشرف درگذشت.

5- حضرت آیت الله العظمی سید ابو الحسن اصفهانی؛ از مراجع بزرگ و دور اندیش و استاد بسیاری از فقهای نیم قرن گذشته بود. به سال 1284 ه. ق متولد و در سال 1365 ه. ق در گذشت. کتاب «وسيلة النجاة» او از مشهورترین کتب فقهی، بعد از عروه الوثقی است.

از دیگر اساتید آقا نجفی اهری می توان؛ آقا شیخ محمد حسین نائینی (متوفی 1355 ه. ق) و آقا شیخ عبد الکریم ممقانی را نام برد.

اجازات اجتهادی و روایتی

مرحوم آقا نجفی اهری بعد از تکمیل تحصیلات عالی، موفق به کسب اجازه اجتهاد و نقل روایات از آیات و بزرگانی مانند سید محمد کاظم طباطبائی یزدی، شیخ محمد حسین نائینی، سید ابو الحسن اصفهانی، شیخ عبد الکریم ممقانی شد که گویای موقعیت ممتاز علمی آن فقیه فرزانه و توجه اساتید معظم له به ایشان است. همچنین ارجاع مسائلی از ناحیه آیت الله العظمی بروجردی به وی، گویای عنایت ایشان و فضل معظم له بود، به عنوان نمونه به دو حکایت اشاره می کنیم:

1- در زمان آقا نجفی اهری عده ای از ثروتمندان اهر جهت پرداخت بدهی های شرعی اموالشان، قبل از تشریف به حج، خدمت آقای بروجردی می رسند. قبل از هر چیز، آقا از آنان می پرسد: از کدام منطقه ایران آمده اید؟ آنها در پاسخ می گویند: از ارسباران (اهر). آقا از گرفتن خمس خودداری کرده، می فرمایید تا زمانی که آقا نجفی اهری در اهر هستند، من اقدام به چنین کاری نمی کنم. برگردید و خدمت آقا شیخ حسین برسید.

2- مساله دیگر این که در زمان حیات آقا نجفی اهری، شهرداری اهر با غصب قبرستانی که هنوز مورد استفاده اموات مومنین بود، حمامی بنا کرد، اما آقا نجفی به علت غضبی بودن، اجازه غسل در آن حمام را نمی داد. مردم (انجمن شهر) از آیت الله العظمی بروجردی برای تعیین تکلیف استفتا کردند و ایشان از جواب خودداری کرد و به آقا نجفی ارجاع داد و سرانجام حمام به خاطر اجازه ندادن آقا برای غسل و استحمام از بین رفت و به مخروبه تبدیل شد. بعد از رحلت آقا نجفی رژیم طاغوت مدرسه ای را به نام (ناموس) در آنجا ساخت که این مدرسه بعد از انقلاب به نام شهید بزرگوار رجائی تغییر نام یافت و هم اینک به خاطر فرسودگی، ساختمان جدید مجتمع آموزشی شهید رجائی در آنجا بنا می شود.

تدریس، شاگردان و تالیف

مرحوم آقا نجفی اهری در دوران پر برکت عمر شریف خود به مدت ده سال در حوزه نجف اشرف در مسجد هندی ها و مقبره صاحب عروة الوثقی بر کرسی تدریس تکیه زد و کتابهایی مانند قوانین الاصول میرزای قمی، فرائد الاصول و مکاسب شیخ انصاری را به شاگردانش از کشورهای هندوستان، پاکستان، افغانستان و ایران تدریس فرمود.

از شاگردان وی می توان حضرات آیات و حجج اسلام: شیخ عبد العلی آخوندی اهری، مرحوم حاج سید صادق آل محمد اهری (اولین امام جمعه اهر بعد از انقلاب)، حاج میرزا یراله دهقان، حاج آقا بخارایی، حاج آقا نجومی و حاج آقا دهدشتی را نام برد.

آقا نجفی اهری در کنار تعلیم و تربیت، کتاب‌هایی را نیز تألیف کرد. فهرست کتاب‌های وی عبارت است از: 1- &#171# حدیقه الاحباب؛ کتابی وزین و شامل ادعیه، روایات، کرامات، نصایح و مناقب خاندان عصمت و طهارت است و به تعبیرمولف &#171#؛ کشکولی است جمع آوری شده از کتب معتبره. در تاریخ (1358 ه. ق) در نجف چاپ و به تقریظ مرجع بزرگ شیعه آقا سیدابو الحسن اصفهانی مزین شد. متن تقریظ چنین است: &#171#؛ بسم الله الرحمن الرحیم: الحق و الانصاف کتاب نفیسی است، مشتمل بر اخبار شریفه و مطالب نفیسه و حکایات ظریفه. البته اخوان مومنین در طبع و نشر آن سعی باشند. &#171#؛ الله در مؤلفه &#171#؛ جناب علم الاعلام ثقة الاسلام آقای آقا شیخ حسین مجتهد اهری دامت افاضاته ابو الحسن الموسوی الاصفهانی &#171#؛

2- &#171#؛ شجره طوبی &#171#؛ همانند حدیقه است.

3- &#171#؛ رساله عملیه به نام (سدره المنتهی فی دین المصطفی) &#171#؛ در سال (1366 ه. ق) در تبریز به چاپ رسید.

از حاج شیخ شش کتاب چاپ نشده نیز به یادگار ماند که عبارت است از: 1 و 2- &#171#؛ شرح رسائل و مکاسب شیخ انصاری &#171#؛ 3- &#171#؛ مناسک حج &#171#؛ 4- &#171#؛ ربع مائه (از فرموده‌های امام صادق (ع) &#171#؛ 5- &#171#؛ رد بهائیکری &#171#؛ 6- &#171#؛ آیا قرآن قابل ایراد است؟ &#171#؛

آقا نجفی اهری دست خط خیلی خوبی هم داشت و بخشی از نسخه کتاب &#171#؛ ریاض العلماء و حیاض الفضلاء &#171#؛ تألیف؛ میرزا عبد الله بن عیسی افندی اصفهانی (قرن 12) به دست خط اوست. در این باره حکایتی خواندنی به این صورت نقل کرده اند: آیت الله العظمی مرعشی نجفی می‌خواست در نجف اشرف این کتاب را از یک زن دست فروش خریداری کند اما انگلیسی‌ها هم مشتری آن بودند و تا سقف 400 دینار برای خرید پیشنهاد کردند اما زن حاضر شد کتاب راتنها در برابر 200 دینار به آقا نجفی مرعشی بفروشد. ایشان هم با فروختن اسباب و اثاث و حتی لباس‌های نئی خود کتاب را خریداری کرد. بعدها آقا مرعشی بر اثر تهدید و اجبار رژیم عراق حاضر شد آن را به انگلیسی‌ها بفروشد؛ اما قبل از فروش به کمک جمعی از رفقاییش آن را استنساخ کرد که مرحوم آقا نجفی اهری یکی از آنها بود. و قسمتی از کتاب توسط ایشان نسخه برداری شد و الان موجود است.

در فهرست &#171#؛ نسخه‌های خطی &#171#؛ کتابخانه آقای مرعشی؛ چنین آورده شده است: &#171#؛ توسط آقا شیخ حسین نجفی اهری عناوین و نشانیهای سنگرف تصحیح شده است. &#171#؛

مراجعت به اهر

آقا نجفی اهری که همواره با مشکلات ناشی از فقر، دست و پنجه نرم می‌کرد. نقل کرده اند گاه برای خرید حداقل مواد غذایی مجبور به فروش کتاب‌هایش می‌شد. پس از سی و شش سال تحصیل و تفقه‌دردین و رسیدن به جایگاه رفیع اجتهاد و کسب اجازات علمی، فقهی در سن شصت و هفت سالگی به سال (1349 ه. ق) برای هدایت مردم به دیار خویش بازگشت تا مصداق آیه نفر گردد. معظم له از آغاز ورود به منطقه ارسباران (اهر) مرجعیت دینی یافت و در کنار اقامه نمازهای جماعت ظهر و عصر در مسجد امام خمینی (سفیدسابق) و مغرب و عشا در مسجد شیخ عماد، مدرسه علوم دینی شمس (امام صادق (ع)) را که به تصرف رژیم منحوس پهلوی درآمده بود، بازپس گرفت و به تربیت شاگردان مکتب امام صادق (ع) پرداختند.

حاج شیخ علاوه بر بازسازی مدرسه، باقیات و صالحاتی همچون مرمت و بازسازی مسجد امام خمینی (ره) و احداث یک باب &#171#؛ غسلخانه &#171#؛ در نزدیکی گلزار شهدای اهر از خود به یادگار گذاشت.

اخلاق و سیره

اخلاق پسندیده و فضائل انسانی و صفات پسندیده آقا نجفی اهری زبانزد خاص و عام بود. معظم له به تواضع، حلم، بردباری، عفو و گذشت، سعه صدر، مدارا و خوش‌برخوردی، احترام به کوچک و بزرگ، احساس مسؤولیت، همیاری و دستگیری از فقرا و محرومان و دیگر صفات کریمه، معروف بود. در خانه اش همواره به روی مراجعین بازبود و هر کس به حضورش می‌رسید، بی بهره باز نمی‌گشت. محفل او مجلس انس با قرآن و حدیث بود. نه کسی از دیدار او دلتنگ می‌شدو نه او از کثرت سؤال و جواب ابراز خستگی می‌کرد. هر چند از او می‌خواستند، مطلب را تکرار می‌کرد. عشق و علاقه بی اندازه ای به اهل بیت عصمت و طهارت خاصه حضرت سید الشهداء و عزاداری او داشت. به عنوان نمونه به حکایتی از سجایای پسندیده اش اشاره می‌کنیم: می‌گویند در زمان حیات معظم له، فردی شراب‌خوار و لالابالی در اهر که به شرارت و شرب خمر معروف بود، روزی به قصد اهانت به آقا نجفی اهری سر راه او قرار گرفت و به ایشان فحش و ناسزاداد. اطرافیان معظم له خواستند مانع جسارت او شوند؛ اما آقا اجازه نداد و به راه خود ادامه داد. فردای آن روز آقا به مغازه همان فرد رفت و بعد از سلام و احوال‌پرسی گفت: دیروز مثل این که عصبانی بودید، اگر قرضی یا مشکلی دارید، من در خدمتان هستم. آن فرد لالابالی که انتظار چنین رافت و عطوفتی را نداشت، متاثر شد و به پای آقا افتاد و انگاه از کار زشت خود عذرخواهی کرد.

مبارزات

در مورد زندگی مبارزاتی آقا نجفی اهری می توان به همراهی و هم آوایی وی با بزرگان نجف، در نهضت مشروطیت، که به رهبری روحانیان آغاز گردید، و به حمایت همه جانبه معظم له از حضرت امام خمینی (ره) در اوائل شکل گیری نهضت، اشاره کرد. معظم له انس و الفت و علاقه زیادی به حضرت امام (ره) داشت، از نزدیک با ایشان در ارتباط بود و از حرکت‌های حضرت امام (ره) قاطعانه پشتیبانی می کرد. در سال 1343 هـ. ش بود که حضرت امام سخنرانی تاریخی و افشاگرانه خود نسبت به جنایات رژیم سفاک پهلوی و قرارداد ننگین کاپیتولاسیون را ایراد فرمود و به دستگیری و بازداشت امام انجامید، مرحوم آقا نجفی اهری، شبانه اعلامیه ای صادر فرمود و ضمن محکوم کردن دستگیری حضرت امام، مردم را دعوت به قیام کرد و مهاجرت خود را به تهران به اطلاع عموم رساند.

اعلامیه های حاج شیخ شبانه در کوچه و بازار نصب شد و صبح آن روز شور و غوغای عجیبی بین مردم راه افتاد. آقا نجفی اهری در مقابل صفوف به هم فشرده مردم تا دروازه شهر اهر حرکت کرد و از آنجا با بدرقه مردم به همراهی آیت الله سید جعفر بنی هاشمی اهری جهت اعتراض به بازداشت حضرت امام (ره)، به تهران عزیمت کرد و به مجمع بزرگ روحانیان طراز اول ایران (حضرات آیات عظام: گلپایگانی، مرعشی نجفی، میلانی، پسندیده (اخوی امام)، شهیدین صدوقی و دستغیب و...) که در باغ ملک تشکیل شده بود، پیوست. آنان مدت پانزده شبانه روز مشغول برنامه ریزی جهت آزادی حضرت امام بودند و اعلامیه های کوبنده ای در همین زمینه صادر می کردند. متن این اعلامیه ها با امضاء نزدیک به پنجاه نفر از بزرگان در بعضی از اسناد و کتب به ثبت رسیده است. همه روزه نماز جماعت به امامت آقا نجفی اهری برگزار می گردید تا اینکه یک شب به طور ناگهانی برق منطقه خاموش شد و در تاریکی چهار جیب ارتشی وارد باغ شدند و آقا نجفی اهری را دستگیر و به ساواک انتقال دادند. پس از بازجوئی های انجام شده، معظم له راجع به بسته به تبریز فرستادند و بالاخره پافشاری روحانیان و مردم موجب آزادی حضرت امام (ره) شد و امام بعد از آزادی طی تلگراف جداگانه ای از آقا نجفی اهری تشکر و قدردانی کرد. که متأسفانه بر اثر سهل انگاری وراثت این سند هم مانند سایر اسناد از بین رفته یا مفقود شده است.

رحلت

حضرت آیت الله العظمی حاج شیخ حسین نجفی اهری سرانجام بعد از صد و چهار سال عمر با برکت و صرف آن در جلب رضای خالق متعال و خدمت برای اعتلای اسلام و مسلمین در (23 بهمن 1345 ش) ندای «ارجعی « را بیک گفت و سبک بال به سوی ملکوت حق و روضه رضوان الهی پر کشید. بیکر مطهر حاج شیخ بعد از تشییع با عظمت بی سابقه ای در اهر، جهت دفن، به عش آل محمد قم انتقال یافت و با حضور حضرات مراجع و علمای اعلام و جمعی از مردم شریف شهرهای اهر، تبریز، تهران و قم از مسجد امام حسن عسکری (ع) به سوی حرم کریمه اهل بیت حضرت فاطمه معصومه (س) تشییع شد و بعد از اقامه نماز بر بیکر مطهر آن عالم عامل در مقبره ابو حسین درکنار یاران سفر کرده اش: آیت الله شیخ احمد اهری و آیت الله سید کاظم کوه کمری اهری به خاک سپرده شد.

فسلام علیه یوم ولد و یوم مات و یوم بیعت حیا.

پدیدآورنده: سید شهاب الدین حسینی اهری